2026/1690

10.9.2026.

REZOLUCIJA (EU) 2026/1690 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 29. travnja 2026.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna zajedničkih poduzeća Europske unije za financijsku godinu 2024.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za čisto zrakoplovstvo za financijsku godinu 2024.,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za Europu kao kružno biogospodarstvo za financijsku godinu 2024.,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za čisti vodik za financijsku godinu 2024.,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za europsku željeznicu za financijsku godinu 2024.,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Europskog stručnog centra za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti za financijsku godinu 2024.,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi za financijsku godinu 2024.,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije za financijsku godinu 2024.,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za globalno zdravlje EDCTP3 za financijsku godinu 2024.,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za inicijativu za inovativno zdravlje za financijsku godinu 2024.,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za čipove za financijsku godinu 2024.,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za istraživanja o upravljanju zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu 3 za financijsku godinu 2024.,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za pametne mreže i usluge za financijsku godinu 2024.,

— uzimajući u obzir članak 102. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za promet i turizam,

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) br. 833/2014 od 31. srpnja 2014. o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini ([1]), Odluku Vijeća 2014/512/ZVSP od 31. srpnja 2014. o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini ([2]) i naknadne pakete sankcija koje je Vijeće donijelo protiv Rusije kao odgovor na njezinu vojnu agresiju na Ukrajinu;

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A10-0046/2026),

([1]) SL L 229, 31.7.2014., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj.
([2]) SL L 229, 31.7.2014., str. 13., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/512/oj.

A. budući da su Zajedničko poduzeće za istraživanja o upravljanju zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu 3, Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo, Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje, Zajedničko poduzeće za čisti vodik, Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo, Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu, Zajedničko poduzeće za pametne mreže i usluge i Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje EDCTP3 osnovani Uredbom Vijeća (EU) 2021/2085 ([3]), pri čemu se potonja naziva Jedinstveni temeljni akt;

B. budući da je Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije osnovano Uredbom (EU) 2021/2085; budući da je Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije u srpnju 2023. preoblikovano u Zajedničko poduzeće za čipove na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2023/1782 ([4]);

C. budući da je Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije osnovano u travnju 2007. Odlukom Vijeća 2007/198/Euratom ([5]);

D. budući da je Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi osnovano Uredbom Vijeća (EU) 2021/1173 ([6]);

E. budući da je Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti osnovan Uredbom (EU) 2021/887 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]);

F. budući da Zajedničko poduzeće za istraživanja o upravljanju zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu 3 ima oblik javno-privatnog partnerstva za razvoj moderniziranog upravljanja zračnim prometom (ATM) u Europi i ubrzanje uvođenja inicijative „digitalno europsko nebo” uz pomoć istraživanja i inovacija;

G. budući da Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo ima oblik javno-privatnog partnerstva koje je usmjereno na istraživanja i inovacije za preobrazbu zrakoplovstva na putu u održivu i klimatski neutralnu budućnost;

H. budući da Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje ima oblik javno-privatnog partnerstva te je usmjereno na istraživanja i inovacije u području zdravlja koji su interdisciplinarni, održivi te usmjereni na pacijente;

I. budući da Zajedničko poduzeće za čisti vodik ima oblik javno-privatnog partnerstva za istraživanja i inovacije u području tehnologije gorivnih članaka i vodika;

J. budući da Zajedničko poduzeće za čipove ima oblik javno-privatnog partnerstva koje potiče razvoj inovativnih tehnologija poluvodiča sljedeće generacije i jača europske kapacitete za proizvodnju čipova u okviru inicijative „Čipovi za Europu”;

K. budući da Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo ima oblik javno-privatnog partnerstva te da je usmjereno na istraživanja i inovacije u cilju održivog i konkurentnog bioindustrijskog sektora;

L. budući da Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu ima oblik javno-privatnog partnerstva za istraživanje i inovacije u željezničkom sektoru;

M. budući da Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi ima oblik javno-privatnog partnerstva koje omogućuje udruživanje resursa za razvoj i uvođenje računalstva visokih performansi u Europi;

N. budući da Zajedničko poduzeće za pametne mreže i usluge ima oblik javno-privatnog partnerstva čiji je cilj olakšati postizanje vodećeg položaja industrije u Europi u području 5G i 6G mreža i usluga i razvijati ga;

([3]) Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 219/2007, (EU) br. 557/2014, (EU) br. 558/2014, (EU) br. 559/2014, (EU) br. 560/2014, (EU) br. 561/2014 i (EU) br. 642/2014 (SL L 427, 30.11.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj).

([4]) Uredba Vijeća (EU) 2023/1782 od 25. srpnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/2085 o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa u pogledu Zajedničkog poduzeća za čipove (SL L 229, 18.9.2023., str. 55., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1782/oj).

([5]) Odluka Vijeća 2007/198/Euratom od 27. ožujka 2007. o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije i davanju povlastica tom poduzeću (SL L 90, 30.3.2007., str. 58., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj).

([6]) Uredba Vijeća (EU) 2021/1173 od 13. srpnja 2021. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1488 (SL L 256, 19.7.2021., str. 3., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1173/oj).

([7]) Uredba (EU) 2021/887 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o osnivanju Europskog stručnog centra za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti i mreže nacionalnih koordinacijskih centara (SL L 202, 8.6.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/887/oj).

O. budući da Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje EDCTP3 ima oblik javno-privatnog partnerstva usmjerenog na smanjenje socioekonomskog opterećenja zaraznih bolesti u supsaharskoj Africi zahvaljujući novim i poboljšanim zdravstvenim tehnološkim primjenama, kao i na poboljšanje pripravnosti i odgovora na zarazne bolesti u globalne svrhe;

P. budući da je Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti osnovan u cilju suradnje s mrežom nacionalnih i koordinacijskih centara radi poticanja razvoja inovacijskih i industrijskih politika u području kibernetičke sigurnosti;

Q. budući da je cilj Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije pružiti doprinos Unije međunarodnom projektu za energiju fuzije ITER, provesti sporazum o širem pristupu između Euratoma i Japana te pripremiti izgradnju demonstracijskog fuzijskog reaktora i povezanih objekata;

R. budući da je Europska unija donijela dosad najveći broj paketa sankcija u vezi s ratnom agresijom Rusije na Ukrajinu usmjerenih na podrivanje ekonomskih, financijskih i vojnih kapaciteta Rusije za nastavak rata i time definitivno okončanje ratne agresije, obranu teritorijalne cjelovitosti Ukrajine i sigurnosti njezina stanovništva te osiguranje poštovanja načela međunarodnog prava i Povelje Ujedinjenih Naroda; budući da je Europska unija donijela nekoliko mjera u cilju potpunog prekida ovisnosti Unije o ruskoj energiji, uključujući i u sektoru nuklearne energije;

S. budući da je Europski revizorski sud („Revizorski sud”) najavio uvođenje izmijenjenog pristupa reviziji za zajednička poduzeća, počevši od financijske godine 2025.;

Općenito

1. pozdravlja ulogu zajedničkih poduzeća u pružanju podrške u kontekstu istraživačkih i inovacijskih aktivnosti u područjima prometa, energetike, zdravstva, kružnih bioindustrija, ključnih elektroničkih komponenti, umjetne inteligencije i superračunalstva, kibernetičke sigurnosti i mrežnih sustava; apelira na zajednička poduzeća da olakšaju pretakanje znanstvenih spoznaja u inovacije spremne za tržište i da uspostave mehanizme koji osiguravaju da njihove aktivnosti doprinose jačanju globalne strateške autonomije, konkurentnosti i sigurnosti Europe, uključujući kibernetičku sigurnost, okolišnu održivost i klimatske ciljeve, kako bi se zaštitila ključna istraživanja, podaci i infrastruktura; poziva zajednička poduzeća da promiču redovito osposobljavanje u području kibernetičke sigurnosti kako bi se ojačala otpornost na kibernetičke prijetnje;

2. podsjeća da se u trenutačnom višegodišnjem financijskom okviru (VFO), prema navodima Revizorskog suda, od zajedničkih poduzeća za istraživanja i inovacije očekuje da će upravljati kombiniranim proračunom od 17,2 milijardi EUR iz novčanog doprinosa Unije i prikupiti 21,3 milijarde EUR doprinosa drugih članova; ističe da se u okviru trenutačnog VFO-a očekuje da će Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj fuzijske energije upravljati proračunom od 5,6 milijardi EUR ([8]);

3. naglašava da će, u kontekstu sljedećeg VFO-a za razdoblje 2028. – 2034., zajednička poduzeća i dalje imati ključnu ulogu u podupiranju strateške autonomije, održivosti, sigurnosti i konkurentnosti Unije; stoga poziva Komisiju i proračunsko tijelo da osiguraju da zajednička poduzeća prime dostatna, stabilna i dugoročna financijska sredstva u okviru budućeg VFO-a, u skladu s njihovim rastućim odgovornostima i ulogom njih kao ključnih pokretača inovacija u strateškim sektorima kao što su energija, digitalne tehnologije, poluvodiči, čista energija, zdravstvo i istraživanja povezana s obranom;

4. konstatira da se zajednička poduzeća temelje na javno-privatnim partnerstvima koja usmjeravaju ulaganja i prikupljaju javna i privatna sredstva za financiranje zajedničkih ciljeva; u tom pogledu podsjeća da doprinosi privatnih članova moraju ispuniti utvrđene ciljeve kako bi takva partnerstva i dalje bila uzajamno korisna; ističe da se zbog nedovoljnih doprinosa privatnih članova pojedina zajednička poduzeća suočavaju s financijskim poteškoćama u postizanju svojih ciljeva; također poziva zajednička poduzeća i Komisiju da izbjegavaju prekomjerno oslanjanje na doprinose u naravi za dodatne aktivnosti kao sredstvo za ispunjavanje ciljeva, te da osiguraju njihovo odgovarajuće, transparentno i proporcionalno korištenje s obzirom na to da takve aktivnosti ne spadaju u programe rada i proračune zajedničkih poduzeća te nisu obuhvaćene revizijama Revizorskog suda; stoga apelira na veću transparentnost i Komisijin nadzor nad metodologijama izvješćivanja i potvrđivanja doprinosa u naravi za dodatne aktivnosti te na davanje prednosti doprinosima povezanima s mjerama odabranima kroz natjecateljski postupak koje se financiraju sredstvima zajedničkih poduzeća;

([8]) https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/iter_en.

5. prepoznaje važnu ulogu zajedničkih poduzeća u unapređenju strateške autonomije, spremnosti i otpornosti Unije u globalnom geopolitičkom kontekstu koji se ubrzano mijenja i koji obilježavaju složeni i novi izazovi; pohvaljuje doprinos zajedničkih poduzeća tehnološkim inovacijama, digitalnoj autonomiji i kibernetičkoj sigurnosti, održivim prometnim rješenjima, energetskoj neovisnosti, kružnom gospodarstvu i javnom zdravlju;

6. poziva sva zajednička poduzeća da u suradnji s međunarodnim partnerima postupaju iznimno oprezno i s punim poštovanjem prema režimima restriktivnih mjera Unije koji su na snazi te cilju zaštite strateške autonomije Europe;

7. prepoznaje značajan doprinos zajedničkih poduzeća unapređenju istraživanja, inovacija i tehnološkog razvoja u sektorima kao što su zrakoplovstvo, željeznica i upravljanje zračnim prometom; potvrđuje njihovu ključnu ulogu u pružanju podrške Uniji prilikom ostvarivanja prioritetnih ciljeva u pogledu strateške autonomije, održivosti, digitalne transformacije, sigurnosti i konkurentnosti;

8. potvrđuje da su zajednička poduzeća Europske unije ključni instrument za jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta Unije, s obzirom na to da potiču nastanak javno-privatnih partnerstava velikih razmjera u strateškim industrijskim područjima; potvrđuje da zahvaljujući sposobnostima udruživanja resursa, koordinacije prekogranične suradnje i premošćivanja jaza između znanstvenih istraživanja i tržišne primjene koje posjeduju, zajednička poduzeća pomažu u ubrzavanju tehnološkog napretka koji pojedinačni dionici ne bi mogli samostalno postići; ponovno naglašava važnost zajedničkih poduzeća u kontekstu osiguravanja transparentnosti, odgovornosti i učinkovitog upravljanja javnim resursima;

9. priznaje da mobilizacijom industrije, akademske zajednice, malih i srednjih poduzeća (MSP-ova) i javnih tijela kako bi se postigli zajednički ciljevi zajednička poduzeća osiguravaju učinkovito korištenje sredstvima Unije, promiču vodeću ulogu Europe u području strateških ključnih tehnologija, pružaju podršku inovacijama temeljenima na vrijednosti i strateškoj autonomiji Unije te izravno doprinose održivom gospodarskom rastu i visokokvalitetnim radnim mjestima diljem Unije;

10. potiče zajednička poduzeća da ojačaju svoje institucionalne komunikacijske aktivnosti kako bi se šira javnost osvijestila o njihovu doprinosu ciljevima Unije, kao i o nužnosti i dodanoj vrijednosti institucionaliziranih partnerstava koja uključuju privatne dionike, te da to čine na jasan i edukativan način;

11. pozdravlja godišnje izvješće Revizorskog suda o zajedničkim poduzećima Europske unije za financijsku godinu 2024. („izvješće Revizorskog suda”) koje sadržava posebnu izjavu o jamstvu za svako od zajedničkih poduzeća u vezi s njihovim godišnjim financijskim izvještajima i povezanim transakcijama; naglašava da je misija Revizorskog suda ključna za dobro izvršenje proračuna Unije i nadzor nad proračunom; poziva na nastavak te dobre prakse; pozdravlja suradnju zajedničkih poduzeća s Revizorskim sudom tijekom izrade nacrta izvješća Revizorskog suda te prima na znanje pojašnjenja u vezi s nekim opažanjima i posebnim napomenama iz odgovora zajedničkih poduzeća;

12. prima na znanje najavu Revizorskog suda od 1. listopada 2025. o uvođenju izmijenjenog pristupa reviziji za zajednička poduzeća, počevši od financijske godine 2025.; napominje da je ova promjena potaknuta, među ostalim, ograničenjima kapaciteta osoblja i prestankom revizija zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa od strane Službe za unutarnju reviziju Komisije, koja je prethodno revidirala zajednička poduzeća, čime je ograničena dostupnost dodatnog jamstva revizije; nadalje primjećuje da novi pristup predviđa odgovarajuću veličinu uzorka revizije, konsolidaciju revizijskog rada u svim zajedničkim poduzećima i izdavanje dviju odvojenih izjava o jamstvu, potkrijepljenih dodatnim tematskim i posebnim izvješćima; poziva Revizorski sud da osigura da se izmijenjena metodologija uvede pravodobno i da i dalje ispunjava najviše standarde kvalitete, pouzdanosti i jamstva revizije za zaštitu financijskih interesa Unije;

13. pozdravlja činjenicu da je 24. rujna 2024. Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti postigao financijsku autonomiju; sukladno tome, primjećuje da je Revizorski sud tijekom financijske godine 2024. prvi puta obavio reviziju nad ovim zajedničkim poduzećem, uz ostalih jedanaest zajedničkih poduzeća;

14. naglašava svoju svijest o tome da je tijekom financijske godine 2024. nekoliko zajedničkih poduzeća bilo ili je moglo biti uvelike pogođeno događajima od velikog značaja, koji su vjerojatno utjecali na njihovu uspješnost; posebno napominje sljedeće:

   (a) aktivnosti određenih zajedničkih poduzeća i dalje su bile pod jakim utjecajem ruske ratne agresije na Ukrajinu; takvi utjecaji posebno su vidljivi u poremećajima u lancima opskrbe, kašnjenjima u provedbi projekata i povećanju operativnih troškova;

(b) Sjedinjene Američke Države otkazale su vrlo velik dio programa kojima je upravljala Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj („United States Agency for International Development”), uključujući programe u području globalnog zdravlja, što može dovesti do smanjenih mogućnosti sufinanciranja i partnerstva za dva zajednička poduzeća Europske unije koja djeluju u ovom području (Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje i Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje EDCTP3), kao i do rizika u lancu opskrbe i provedbi te povećanim financijskim pritiskom i neizvjesnosti u Uniji; međutim, ističe da bi trenutak predmetnog otkazivanja mogao predstavljati i stratešku priliku za Uniju da ojača ulogu koju ima za globalno zdravlje, poveća otpornost i potvrdi svoj vodeći položaj;

(c) Uredba Unije o umjetnoj inteligenciji ([9]) stupila je na snagu 1. kolovoza 2024. i pritom je uspostavljen zajednički pravni okvir za visokorizične sustave umjetne inteligencije i obveze transparentnosti; mnoga zajednička poduzeća, posebno ona koja sudjeluju u digitalnim i inovacijskim partnerstvima te partnerstvima povezanima s umjetnom inteligencijom, morat će se prilagoditi ovom okviru, što može uključivati povećanje zahtjeva u pogledu usklađenosti, regulatornu procjenu rizika i prilagodbe opsega projekata, poziva na podnošenje prijedloga i odgovornosti različitih dionika uključenih u provedbu projekata;

15. podsjeća na to da zajednička poduzeća moraju dobro upravljati svojim financijama i time učinkovito doprinositi ciljevima politike Unije, kao i dobrom izvršenju proračuna Unije; ipak izražava zabrinutost zbog određenih elemenata koji su se pojavili u nalazima Revizorskog suda, kako je izneseno u ovoj rezoluciji;

Godišnja računovodstvena dokumentacija

16. napominje da je u izvješću Revizorskog suda utvrđeno da godišnja računovodstvena dokumentacija za 2024. za dvanaest zajedničkih poduzeća u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje njihovo financijsko stanje na dan 31. prosinca 2024. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s njihovim financijskim uredbama i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije; nadalje napominje da je Revizorski sud izrazio bezuvjetna revizorska mišljenja o pouzdanosti godišnje računovodstvene dokumentacije zajedničkih poduzeća;

17. napominje da izvješće Revizorskog suda pokazuje da su transakcije povezane s godišnjom računovodstvenom dokumentacijom zakonite i pravilne u svim značajnim aspektima; nadalje napominje da je Revizorski sud izrazio bezuvjetna revizorska mišljenja o zakonitosti i pravilnosti prihoda i isplata povezanih s računovodstvenom dokumentacijom zajedničkih poduzeća;

18. napominje da u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Europskog stručnog centra za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti za 2024. nedostaju sveobuhvatne informacije o kumulativnim doprinosima članova prije stjecanja autonomije; u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji za 2024. ne otkrivaju se doprinosi na razini programa Obzor Europa i Digitalna Europa, niti se uspoređuju ukupni doprinosi s godišnjim ciljevima postavljenim za svaki program; ponavlja preporuku Revizorskog suda da bi Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti trebao sustavno prikupljati, pratiti i izvještavati o dobrovoljnim financijskim doprinosima i doprinosima u naravi država članica zajedničkim akcijama i povezanim administrativnim troškovima;

19. prima na znanje činjenicu da se rizik za zakonitost i pravilnost prihoda smatrao niskim za sva zajednička poduzeća;

Proračunsko i financijsko upravljanje

20. napominje da je 2024. ukupni raspoloživi proračun za plaćanja za dvanaest zajedničkih poduzeća, nad kojima je Revizorski sud obavio reviziju, iznosio 3,2 milijarde EUR; napominje da Revizorski sud smatra da ukupni raspoloživi proračun za plaćanja uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja su zajednička poduzeća ponovno unijela u proračun tekuće godine te namjenske prihode i preraspodijeljena sredstva koja su prenijela u sljedeću godinu; konkretnije, naglašava sljedeće:

(a) ukupni raspoloživi proračun za 2024. za Zajedničko poduzeće za istraživanja o upravljanju zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu 3 iznosio je 112,7 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za obveze, u usporedbi s 111,2 milijuna EUR u 2023., i 110,6 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, u usporedbi s 241,5 milijuna EUR u 2023.; nadalje, shvaća da je, prema izvješću o proračunskom i

([9]) Uredba (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji) (SL L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

financijskom upravljanju Zajedničkim poduzećem za istraživanja o upravljanju zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu 3, njegova ukupna stopa izvršenja proračuna za financijsku godinu 2024. dosegnula 42 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 36 % za odobrena sredstva za plaćanja; prima na znanje činjenicu da je predmetno Zajedničko poduzeće predvidjelo ove niske stope i da su uglavnom proizašle iz operativnih rashoda; ponavlja svoju prošlogodišnju zabrinutost u vezi s niskom stopom izvršenja odobrenih sredstava za plaćanja namijenjenih infrastrukturnim i operativnim rashodima, koja je pala još niže u 2024., i to na 45 % u usporedbi s 55 % u 2023.; nadalje primjećuje da je 2024. 3,1 milijun EUR neiskorištenih administrativnih sredstava za plaćanja preneseno u proračun za 2025.; osim toga, 11,3 milijuna EUR neiskorištenih administrativnih sredstava za plaćanja izdvojeno je u rezervu namijenjenu planiranim budućim administrativnim rashodima; ponavlja preporuku Revizorskog suda da pri planiranju proračuna za administrativna plaćanja za 2027. godinu Zajedničko poduzeće za istraživanja o upravljanju zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu 3 treba proaktivno uzimati u obzir količinu neiskorištenih administrativnih odobrenih sredstava koja su već akumulirana do kraja 2024.;

(b) ukupni raspoloživi proračun za 2024. za Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo iznosio je 172,0 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za obveze, u usporedbi s 269 milijuna EUR u 2023., i 302,6 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, u usporedbi s 486,0 milijuna EUR u 2023.; nadalje, shvaća da je, prema izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju Zajedničkim poduzećem za čisto zrakoplovstvo, njegova ukupna stopa izvršenja proračuna za financijsku godinu 2024. dosegnula 99,9 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 84,4 % za odobrena sredstva za plaćanje (isključujući neiskorištena odobrena sredstva); napominje da je niža stopa plaćanja od 84,4 % uglavnom posljedica pruženih usluga koje još nisu fakturirane i pojačanog financiranja za aktivnosti tijekom 2025.; prima na znanje općenito dobar tempo izvršenja proračuna; međutim, naglašava nisku stopu izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje namijenjenih infrastrukturnim i operativnim rashodima te za proračun za plaćanje u okviru programa Obzor Europa, koja je 2024. dosegnula samo 67 % odnosno 52 %; napominje da Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo upravlja novim proračunskim, računovodstvenim i financijskim sustavom Europske komisije (SUMMA) koji još nije u potpunosti operativan; u tom smislu poziva Zajedničko poduzeće da osigura pouzdanost podataka odgovarajućom ručnom obradom i dodatnim kontrolama provjere ako je to potrebno;

(c) ukupni raspoloživi proračun za 2024. za Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo iznosio je 269,8 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za obveze, u usporedbi s 223,2 milijuna EUR u 2023., te 205,7 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, u usporedbi s 225,9 milijuna EUR u 2023.; shvaća da je, prema izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju Zajedničkim poduzećem za inicijativu za inovativno zdravlje, njegova ukupna stopa izvršenja proračuna za financijsku godinu 2024. dosegnula 65,6 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 94,6 % za odobrena sredstva za plaćanje; ističe niske stope izvršenja odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje namijenjenih operativnim rashodima, koja je dosegnula 64,5 %; prima na znanje objašnjenje Zajedničkog poduzeća i općenito ga poziva da osigura zdrav tempo izvršenja za svaki dio svojeg proračuna;

(d) ukupni raspoloživi proračun za 2024. za Zajedničko poduzeće za čisti vodik iznosio je 215,1 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza, u usporedbi s 268,9 milijuna EUR u 2023., i 150,7 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, u usporedbi s 327,8 milijuna EUR u 2023.; nadalje, shvaća da je, prema izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju Zajedničkim poduzećem za čisti vodik, njegova ukupna stopa izvršenja proračuna za financijsku godinu 2024. dosegnula 98 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 84,3 % za odobrena sredstva za plaćanje, što upućuje na to da nije bilo ozbiljnih problema povezanih s tempom izvršenja proračuna; međutim, ističe nisku stopu izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje namijenjenih njegovim infrastrukturnim i operativnim rashodima, koja je dosegnula samo 58,2 %; prima na znanje objašnjenja Zajedničkog poduzeća; podržava preporuku Revizorskog suda da bi pri planiranju proračuna za administrativna plaćanja za 2027. Zajedničko poduzeće za čisti vodik trebalo proaktivno uzimati u obzir količinu neiskorištenih administrativnih odobrenih sredstava koja su već akumulirana do kraja 2024.;

(e) ukupni raspoloživi proračun za 2024. za Zajedničko poduzeće za čipove iznosio je 1 062,8 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za obveze, u usporedbi s 835,7 milijuna EUR u 2023., i 724,4 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, u usporedbi s 518,4 milijuna EUR u 2023.; nadalje shvaća da je, prema izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju Zajedničkog poduzeća za čipove, njegova ukupna stopa izvršenja proračuna za financijsku godinu 2024. dosegnula 99 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 67 % za odobrena sredstva za plaćanje, što ukazuje na to da neki problemi i dalje postoje, što se posebno odnosi na nisku stopu izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje namijenjenih operativnim rashodima, koja je dosegla stopu izvršenja od 67 %, pri čemu su plaćanja za Digitalnu Europu bila posebno niska i iznosila 6 %; prima na znanje objašnjenje zajedničkog poduzeća, ali duboko žali zbog sustavno niske stope izvršenja i općenito poziva Zajedničko poduzeće da osigura zdrav tempo izvršenja za svaki dio svojeg proračuna;

(f) ukupni raspoloživi proračun za 2024. za Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo iznosio je 222,9 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za obveze, u usporedbi s 227,4 milijuna EUR u 2023., i 191,7 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, u usporedbi s 137,4 milijuna EUR u 2023.; shvaća da je, prema izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju Zajedničkim poduzećem za Europu kao kružno biogospodarstvo, njegova ukupna stopa izvršenja proračuna za financijsku godinu 2024. dosegnula 96 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 82 % za odobrena sredstva za plaćanje, što upućuje na to da nije bilo ozbiljnih problema povezanih s tempom izvršenja proračuna;

(g) ukupni raspoloživi proračun za 2024. za Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu iznosio je 114,6 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za obveze, u usporedbi s 102,6 milijuna EUR u 2023., i 120,8 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, u usporedbi s 120,3 milijuna EUR u 2023.; shvaća da je, prema izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju Zajedničkim poduzećem za europsku željeznicu, njegova ukupna stopa izvršenja proračuna za financijsku godinu 2024. dosegnula 70 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 64 % za odobrena sredstva za plaćanja; potvrđuje da je stopa izvršenja aktivnog operativnog proračuna EU-Raila za 2024. dosegnula 99,9 % u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 87,9 % u odobrenim sredstvima za plaćanje; međutim, zabrinut je zbog općenito niske stope izvršenja; prima na znanje objašnjenje Zajedničkog poduzeća za ove niske stope, koje upućuje na potrebu očuvanja proračuna za financiranje drugog vala projekata u vodećim područjima čiji će se ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava potpisati 2026.; poziva Zajedničko poduzeće da osigura zdrav tempo izvršenja za svaki dio svojeg proračuna; u tom smislu naglašava važnost daljnjeg pružanja podrške Zajedničkom poduzeću i osiguravanja pravilne provedbe aktivnosti Poduzeća, s obzirom na komparativne prednosti željeznice u pogledu ekološke učinkovitosti, uporabe zemljišta, potrošnje energije i sigurnosti;

(h) ukupni raspoloživi proračun za 2024. za Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi iznosio je 307,1 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za obveze, u usporedbi s 1 136 milijuna EUR u 2023., i 347,7 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, u usporedbi s 1 058 milijuna EUR u 2023.; shvaća da je, prema izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju Zajedničkim poduzećem za europsko računalstvo visokih performansi, njegova ukupna stopa izvršenja proračuna za financijsku godinu 2024. dosegnula 72 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 59 % za odobrena sredstva za plaćanje, što upućuje na to da i dalje postoje ozbiljni problemi povezani s tempom izvršenja proračuna; posebno ističe nisku stopu izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje namijenjenih operativnim rashodima, koja je dosegnula 59 %; prima na znanje objašnjenje Zajedničkog poduzeća; u tom kontekstu podsjeća da je stopa izvršenja za isplatu bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor Europa pala na 27 % u 2024. (u usporedbi s 36 % u 2023.), uglavnom zbog kašnjenja u dovršetku *ex ante* tehničkih i financijskih kontrola izvješća korisnika; usto ističe i nisku stopu izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje namijenjenih administrativnim rashodima, koja je dosegnula 61 %; prima na znanje objašnjenje Zajedničkog poduzeća navedeno u njegovim pisanim odgovorima na izvješće Revizorskog suda; uzima u obzir dodatne informacije koje je Zajedničko poduzeće iznijelo tijekom saslušanja pred Odborom za proračunski nadzor i općenito ga poziva da osigura zdrav tempo izvršenja svakog dijela svojeg proračuna;

(i) ukupni raspoloživi proračun za 2024. za Zajedničko poduzeće za pametne mreže i usluge iznosio je 132,6 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za obveze, u usporedbi sa 134,7 milijuna EUR u 2023., i 132,8 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, u usporedbi sa 122,9 milijuna EUR u 2023.; nadalje, shvaća da je, prema izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju Zajedničkim poduzećem za pametne mreže i usluge, njegova ukupna stopa izvršenja proračuna za financijsku godinu 2024. dosegnula 99 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 96 % za odobrena sredstva za plaćanje, što upućuje na to da nije bilo ozbiljnih problema povezanih s tempom izvršenja proračuna; ipak primjećuje relativno nisku stopu izvršenja administrativnog proračuna, odnosno infrastrukturnih i operativnih rashoda, koja je dosegnula 59 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 66 % za odobrena sredstva za plaćanje, te poziva Zajedničko poduzeće da osigura bolje izvršenje ovog dijela svojeg administrativnog proračuna;

(j) ukupni raspoloživi proračun za 2024. za Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje EDCTP3 iznosio je 224,6 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza, u usporedbi s 136,4 milijuna EUR u 2023., i 80,3 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, u usporedbi s 2,2 milijuna EUR u 2023.; shvaća da je, prema izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju Zajedničkim poduzećem za globalno zdravlje EDCTP3, njegova ukupna stopa izvršenja proračuna za financijsku godinu 2024. dosegnula 98 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 96 % za odobrena sredstva za plaćanje, što upućuje na to da nije bilo ozbiljnih problema povezanih s tempom izvršenja proračuna; međutim primjećuje nisku stopu odobrenih sredstava za plaćanje za dio njegovog administrativnog proračuna, točnije, za infrastrukturne i operativne troškove, koji je

dosegnuo samo 37 % odobrenih sredstava za plaćanje; prima na znanje objašnjenje Zajedničkog poduzeća i poziva ga da pri planiranju svojeg proračuna za administrativna plaćanja za 2027. poduzme mjere kako bi se osiguralo bolje izvršenje tog dijela njegova administrativnog proračuna, među ostalim proaktivnim uzimanjem u obzir količine neiskorištenih administrativnih odobrenih sredstava koja su već akumulirana do kraja 2024.;

(k) ukupni raspoloživi proračun za 2024. za Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti iznosio je 313,3 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 101,6 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanja; nadalje shvaća da je, prema izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju za razdoblje od 24. rujna 2024., kada je predmetno Zajedničko poduzeće postiglo financijsku autonomiju, do kraja 2024., njegova ukupna stopa izvršenja proračuna dosegnula 90,5 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 82 % za odobrena sredstva za plaćanje, što upućuje na to da nije bilo ozbiljnih problema povezanih s tempom izvršenja proračuna; međutim, primjećuje nisku stopu odobrenih sredstava za plaćanje za dio njegovog administrativnog proračuna, točnije, za odjeljak o zgradama, IT-ju i ostalim troškovima, koji je dosegnuo samo 27,1 % odobrenih sredstava za plaćanje; prima na znanje objašnjenje Zajedničkog poduzeća i poziva ga da osigura pravilnu provedbu svih dijelova svojeg administrativnog proračuna;

(l) ukupni raspoloživi proračun za 2024. za Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije iznosio je 811,8 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za obveze, u usporedbi s 807 milijuna EUR u 2023., i 693,7 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, u usporedbi s 631,5 milijuna EUR u 2023.; nadalje, shvaća da je, prema izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju Europskim zajedničkim poduzećem za ITER i razvoj energije fuzije, njegova ukupna stopa izvršenja proračuna za financijsku godinu 2024. dosegnula 92 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 93 % za odobrena sredstva za plaćanje, što upućuje na to da nije više bilo ozbiljnih problema povezanih s tempom izvršenja proračuna u usporedbi sa stopom izvršenja od 73 % u 2023. za odobrena sredstva za preuzimanje obveza; primjećuje poboljšanje stope izvršenja operativnih rashoda koja je dosegla 92 % za odobrena sredstva za preuzete obveze i 93 % za odobrena sredstva za plaćanja u usporedbi s 2023. godinom, kada je stopa izvršenja odobrenih sredstava za preuzimanje obveza namijenjenih operativnim rashodima iznosila 70 %;

21. naglašava potrebu da sva zajednička poduzeća ojačaju svoje unutarnje financijske kontrole i okvire transparentnosti kako bi se osiguralo da se sredstva dodjeljuju učinkovito i u skladu sa strateškim ciljevima Unije;

22. dijeli zabrinutost Revizorskog suda u vezi sa sustavno niskom upotrebom odobrenih sredstava od strane određenih zajedničkih poduzeća u provedbi njihovih operativnih i administrativnih proračuna; poziva predmetna zajednička poduzeća da ubrzaju donošenje i učinkovitu provedbu korektivnih mjera u potpunosti u skladu s preporukama Revizorskog suda kako bi se spriječilo ponavljanje navedenih utvrđenih nedostataka; naglašava da akumulacija neiskorištenih odobrenih sredstava dovodi do stvaranja novčanih viškova koji se ne mogu preusmjeriti na druge aktivnosti i programe Unije; smatra da stalno rastući novčani viškovi odražavaju slabosti u realističnosti proračuna i kapaciteta za provedbu programa; poziva Komisiju da zahtijeva transparentan godišnji plan za smanjenje viškova za zajednička poduzeća s trajnim viškovima, uključujući mjerljive ključne etape i jasnu poveznicu s pokretačima zakašnjele provedbe (npr. odgođena ulaganja u okviru programa Digitalna Europa); izražava posebnu zabrinutost u pogledu sljedećeg:

(a) činjenice da se novčani višak Zajedničkog poduzeća za čipove tijekom 2024. povećao i dosegnuo 479 milijuna EUR na kraju godine, u usporedbi s 438 milijuna EUR, koliko je iznosio na kraju 2023.; prima na znanje objašnjenje Zajedničkog poduzeća; ipak ponavlja svoj poziv Zajedničkom poduzeću za čipove da izbjegne ponavljanje sličnih situacija i pozdravlja ambiciju Zajedničkog poduzeća da ispravi taj problem tijekom 2025.;

(b) činjenice da se novčani višak Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi također povećao tijekom 2024. godine i dosegnuo 904,7 milijuna EUR na kraju godine, u usporedbi s 840,7 milijuna EUR, koliko je iznosio na kraju 2023.; prima na znanje korektivne mjere, čija je provedba započela 2024.; ipak ponavlja svoj poziv Zajedničkom poduzeću za europsko računalstvo visokih performansi da usmjeri svoje napore u izbjegavanje ponavljanja sličnih situacija;

23. pozdravlja značajno smanjenje akumuliranog novčanog viška Zajedničkog poduzeća za čisto zrakoplovstvo s 237 milijuna EUR na kraju 2023. na 105 milijuna EUR na kraju 2024., što predstavlja smanjenje od 56 %; prima na znanje objašnjenje da je preostali višak potreban za osiguranje pokrića potreba za plaćanjima za prva četiri mjeseca 2025.; smatra ovaj razvoj pozitivnim korakom prema poboljšanom financijskom planiranju i izvršenju proračuna; naglašava da bi ovaj pristup mogao poslužiti kao dobar primjer drugim zajedničkim poduzećima koja se suočavaju sa sličnim izazovima;

24. dijeli zabrinutost Revizorskog suda u vezi sa stalnim kašnjenjima uplata doprinosa od strane članova poduzeća određenim zajedničkim poduzećima, posebno s obzirom na rizik da neka zajednička poduzeća možda neće ispuniti svoje ciljeve doprinosa; poziva predmetna zajednička poduzeća da nastave provoditi mjere kako bi spriječila da do takvih situacija dođe ubuduće; podsjeća da je postizanje ciljnih vrijednosti doprinosa odgovornost i obveza predmetnih zajedničkih poduzeća te da je neuspjeh u postizanju tih ciljnih vrijednosti u suprotnosti s temeljnom idejom zajedničkih poduzeća; zabrinut je konkretno zbog sljedećeg:

(a) stanja u Zajedničkom poduzeću za istraživanja o upravljanju zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu 3, čija je ciljna vrijednost operativnog doprinosa njegova člana Eurocontrola dosegnula razinu od samo 70 %, što je dovelo do toga da Zajedničko poduzeće nije imalo na raspolaganju planirane doprinose za potpunu provedbu svojeg dijela programa Obzor 2020.; napominje da su doprinosi Eurocontrola također bili ispod ciljne vrijednosti programa Obzor Europa za 2024., s obzirom na to da su dosegnuli samo 16 % od cilja od 500 milijuna EUR; ponavlja preporuku Revizorskog suda da bi Zajedničko poduzeće za istraživanja o upravljanju zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu 3 trebalo surađivati s Eurocontrolom u cilju povećanja njegova doprinosa i praćenja njegova napretka na godišnjoj razini;

(b) situacije Zajedničkog poduzeća za globalno zdravlje EDCTP3 gdje je krajem 2024. razina novčanih doprinosa partnera koji su financijski doprinijeli bila vrlo niska te je iznosila 15,6 milijuna EUR, što predstavlja 4 % od cilja od 400 milijuna EUR; napominje da trenutačni manjak doprinosa može uvelike smanjiti učinak poluge aktivnosti Zajedničkog poduzeća, čime bi se ugrozilo postizanje programskih ciljeva Poduzeća; ponavlja preporuku Revizorskog suda da bi Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje EDCTP3 trebalo uspostaviti sveobuhvatan akcijski plan za identifikaciju i privlačenje dodatnih partnera za doprinose iz Europe i izvan nje u cilju jačanja svojih istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te osiguravanja daljnjih financijskih doprinosa i postizanja programskih ciljeva Poduzeća;

(c) situacije Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi, koja se nije poboljšala u odnosu na prošlu godinu i za koju su doprinosi privatnih članova u okviru programa Obzor Europa i Digitalna Europa na kraju 2024. ostali nepromijenjeni te iznosili 0,3 % cilja višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. od 900 milijuna EUR; ponovno naglašava da bi postizanje ciljeva doprinosa trebalo smatrati dužnošću Zajedničkog poduzeća; ponavlja prošlogodišnju preporuku da bi Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi trebalo blisko surađivati s Komisijom u postupku ponovne procjene trenutačnog cilja za doprinose privatnih članova u okviru programa Obzor Europa i Digitalna Europa kako bi se osigurala njegova izvedivost; poziva Komisiju da ponovno procijeni trenutačni cilj i pozdravlja postupak koji je u tijeku u tom pogledu;

Javna nabava i javni natječaji

25. napominje da Revizorski sud u svojem izvješću za 2024. godinu nije ukazao na specifična pitanja vezana uz javnu nabavu i javne natječaje; ipak naglašava važnost javne nabave kao alata za unapređenje ciljeva politika kao što su strateška autonomija, inovacije, okolišni i socijalni programi te tržišno natjecanje i pravna sigurnost; potiče zajednička poduzeća da u okviru svojih javnih nabava uključe strateške kriterije društvene odgovornosti, održivosti životnog ciklusa, sigurnosti opskrbe, otpornosti, uključujući u području kibernetičke sigurnosti, i inovacijskog kapaciteta; čestita određenim zajedničkim poduzećima koja već provode takve prakse (npr. Europskom zajedničkom poduzeću za ITER i razvoj energije fuzije koje je 2024. uključilo zahtjeve u pogledu održivosti u više od 50 % svojih javnih nabava);

26. pozdravlja međuorganizacijske inicijative zajedničkih poduzeća u javnoj nabavi i upravljanju ugovorima za stavke od zajedničkog interesa i upotrebe, koje su potaknule ekonomski učinkovito korištenje resursima koji su im dostupni i povećale njihovu pregovaračku moć;

27. poziva sva zajednička poduzeća da pojačaju svoje djelovanje kako bi unaprijedila rodnu ravnopravnost na svim razinama u cilju uključivanja rodne ravnoteže u sve aktivnosti povezane s javnom nabavom, bespovratnim sredstvima i natječajima u skladu s načelima zasluga, izvrsnosti i jednakih mogućnosti, istodobno osiguravajući da se uspješnost na odgovarajući način uzima u obzir u odlukama o odabiru i financiranju;

28. potiče sva zajednička poduzeća da u sve postupke javne nabave i dodjele bespovratnih sredstava uključe geografsku uravnoteženost, uz očuvanje tržišnog natjecanja, kvalitete i izvrsnosti, te da propisno obrazlože slučajeve u kojima nije ostvarena odgovarajuća geografska raspoređenost; poziva na to da se posebna pozornost posveti državama članicama i regijama s nižim razinama dohotka ili ograničenim inovacijskim kapacitetom kako bi se pružila potpora tim područjima i osiguralo da zajednička poduzeća doprinose smanjenju nejednakosti u razvoju, uz istodobno jamčenje da se tehnološka i energetska tranzicija provode na pošten i pravedan način te očuvanje regionalne kohezije; naglašava da bi se financiranjem i dalje trebala ostvarivati jasna europska dodana vrijednost, s posebnim naglaskom na MSP-ovima;

29. naglašava potrebu za pravednom i ravnopravnom geografskom raspoređenošću sredstava Zajedničkog poduzeća, s posebnim naglaskom na regije s nižim inovacijskim kapacitetom i MSP-ove, uz istodobno očuvanje otvorenog tržišnog natjecanja i osiguravanje da se financiranim projektima ostvaruje jasna europska dodana vrijednost;

Dobrobit osoblja, zapošljavanje i rodna ravnoteža

30. zabrinut je zbog trenutačnog stanja u kontekstu dovršetka zapošljavanja osoblja unutar Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi, posebno s obzirom na spori tempo zapošljavanja, te poziva Zajedničko poduzeće da pojednostavi svoje postupke kako bi se brzo osiguralo popunjavanje svih slobodnih radnih mjesta;

31. prima na znanje percipirano nezadovoljstvo među osobljem Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije, koje je otkriveno u nedavnoj anketi osoblja, i njegove posljedice za dobrobit osoblja; naglašava da bi članovima osoblja trebalo biti omogućeno da rade u fizički i psihički sigurnom okruženju; nadalje naglašava važnost zadržavanja institucijskog znanja; u tom pogledu sa žaljenjem primjećuje sustavno i snažno oslanjanje Zajedničkog poduzeća na vanjske pružatelje usluga; poziva Zajedničko poduzeće da što prije poduzme mjere za rješavanje tih problema;

32. ponovno poziva na provođenje koherentne, transparentne i pravedne politike zapošljavanja u svim zajedničkim poduzećima, uz osiguravanje uključivih uvjeta rada, razvoja karijere, ravnoteže između poslovnog i privatnog života te podrške mentalnom zdravlju; pozdravlja upotrebu fleksibilnih radnih uvjeta i ističe da bi njezin cilj trebao biti osiguravanje organizacijske fleksibilnosti kako bi se zadovoljile kadrovske potrebe zajedničkih poduzeća; potiče na poboljšanje sposobnosti privlačenja visokospecijaliziranih talenata uz istodobno osiguravanje pristojnih i stabilnih radnih uvjeta i promicanje transparentnog unutarnjeg napredovanja u karijeri;

33. pozdravlja napredak zajedničkih poduzeća u pogledu poboljšanja kvalitete i dostupnosti podataka o rodno-uravnoteženoj zastupljenosti i geografskoj raspoređenosti među osobljem i upravljačkim strukturama; naglašava da poboljšani podaci jačaju odgovornost i omogućuju usredotočenije djelovanje u cilju poticanja raznolikosti, osiguravanja pravedne zastupljenosti članova i pružanja podrške stvaranju zdravog i produktivnog radnog okruženja u zajedničkim poduzećima;

34. poziva sva zajednička poduzeća da potiču uravnoteženu zastupljenost na vodećim položajima i položajima na kojima se donose odluke, uz potpuno poštovanje postupaka odabira koji se temelje na kompetencijama, te da prate napredak na razmjeran i transparentan način; naglašava važnost borbe protiv rodno uvjetovanih razlika u plaćama i važnost promicanja jednakih mogućnosti za napredovanje u karijeri; u tom smislu ističe pozitivan razvoj događaja u Zajedničkom poduzeću za europsko računalstvo visokih performansi, u kojem 72,5 % osoblja čine žene, a 27,5 % muškaraca, dok je u proširenom upravljačkom timu 40 % muškaraca i 60 % žena;

35. ističe da zajednička poduzeća osiguravaju da su financirani projekti u skladu s primjenjivim socijalnim i radnim standardima, da doprinose održivom gospodarskom rastu, inovacijama, konkurentnosti i visokokvalitetnom zapošljavanju u Uniji te da su usklađena s načelima pravedne tranzicije;

36. potiče zajednička poduzeća da razviju strukturiranu suradnju s europskim sveučilištima u cilju boljeg dopiranja do mladih diplomanata i pospješivanja budućeg zapošljavanja; nadalje potiče zajednička poduzeća da promiču sveučilišnu, istraživačku i profesionalnu mobilnost te da donesu mjere usmjerene na razvoj ljudskog kapitala, posebno mladih radnika, inženjera i istraživača, uključujući integraciju investicijskih projekata u obrazovanje, osposobljavanje i učenje kroz rad kako bi se osigurale održive inovacije, kontinuitet radne snage i dugoročna konkurentnost europskoga gospodarstva;

Sustavi upravljanja i kontrole

37. pozdravlja rad Revizorskog suda na ispitivanju operativnih rashoda zajedničkih poduzeća za istraživanje i inovacije, u kojem je ispitan uzorak od 33 nasumično odabrane transakcije iz sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava iz 2024. (međuplaćanja ili konačna plaćanja i obračuni predujmova) na razini krajnjih korisnika; zabrinut je zbog rezultata tog ispitivanja koji su pokazali da su postojale trajne sustavne pogreške; napominje da se te pogreške uglavnom odnose na netočne prijave troškova za osoblje od strane korisnika, uključujući izračun satnica ili

dnevnica, uključivanje neizravnih troškova u jedinične troškove, prijavu troškova podugovaranja kao troškova osoblja te uključivanje neprihvatljivih troškova opreme; poziva Zajedničko poduzeće da poduzme mjere za uklanjanje tih nedostataka; nadalje poziva Komisiju i Zajedničku službu za reviziju da tijelu nadležnom za davanje razrješnice dostave konsolidiranu analizu temeljnih uzroka pogrešaka u troškovima osoblja u zajedničkim poduzećima koje se ponavljaju te da podupru usklađene preventivne smjernice, ciljane *ex ante* provjere za visokorizične korisnike i financijske ispravke ako se otkriju slične pogreške;

38. pozdravlja rad Revizorskog suda na ispitivanju rashoda Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije, koji je obuhvaćao uzorak od 30 nasumičnih transakcija; napominje da je Revizorski sud utvrdio slučaj u kojem znatna izmjena dvaju ugovora u vezi s nekretninama nije obuhvaćena novim postupkom javne nabave; poziva Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije da osigura da se bitnim izmjenama ugovora sustavno pokreće ponovna procjena nabave, uključujući pravnu reviziju i objavu jasnog obrazloženja, te da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvijesti o poduzetim korektivnim mjerama;

39. izražava zabrinutost zbog nalaza Revizorskog suda prema kojem su do prosinca 2024. samo četiri zajednička poduzeća (Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu, Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo, Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje i Zajedničko poduzeće za čipove) dovršila okvir za kontrolu koji se temelji na riziku za isplate bespovratnih sredstava iz programa Obzor Europa, unatoč očekivanom povećanju takvih sredstava; podsjeća da je pouzdan, sustavan i centraliziran okvir za kontrole na temelju rizika ključan za osiguravanje *ex ante* kontrola visokorizičnih korisnika, učinkovito praćenje nalaza revizije i pouzdane izjave direktora o jamstvu; naglašava da bi se rad na reviziji i kontroli trebao usredotočiti na područja većeg financijskog rizika i rizika u pogledu uspješnosti, dok bi za niskorizične transakcije koje se ponavljaju bile korisne pojednostavnjene metode provjere; ističe da se takvim pristupom može poboljšati jamstvo i znatno smanjiti administrativno opterećenje za korisnike i države sudionice; poziva sva preostala zajednička poduzeća da dovrše i provedu kontrolni okvir koji se temelji na riziku za isplate bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor Europa/Digitalna Europa, uključujući: i. jasno ocjenjivanje rizika korisnika i projekata, ii. pojačane *ex ante* kontrole za visokorizične slučajeve, iii. sustavne povratne informacije o rezultatima *ex post* revizija u budućem planiranju kontrola i iv. dosljedno izvješćivanje u izjavi o jamstvu izvršnog direktora;

40. izražava zabrinutost da sustav upravljanja rizicima Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije ne odražava u dovoljnoj mjeri bitne rizike koji proizlaze iz izmjena polaznih vrijednosti ITER-a iz 2024., uključujući horizontalne posljedice za ljudske resurse; napominje da informatički alat Zajedničkog poduzeća za upravljanje rizicima nema potpune i ažurirane informacije o ključnim rizicima, uključujući učestalost, vjerojatnost i financijski učinak, čime se ugrožava sposobnost uprave da donosi odluke, kvantificira izloženost i donese djelotvorne mjere ublažavanja; poziva Zajedničko poduzeće da riješi ta pitanja pravodobnom provedbom odgovarajućih mjera;

Prijevara, etika i sukobi interesa

41. pozdravlja činjenicu da ni jedan od nalaza Revizorskog suda za 2024. godinu nije upućen Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) ili Uredu europskog javnog tužitelja (EPPO) zbog sumnji na prijevaru;

42. prima na znanje informacije koje su zajednička poduzeća dostavila o svojim aktivnostima povezanima sa sprečavanjem, otkrivanjem i ispravljanjem prijevara; poziva zajednička poduzeća da poboljšaju suradnju i razmjenu informacija s OLAF-om i, gdje je to primjenjivo, EPPO-om, uključujući sustavnim prijavljivanjem sumnji na prijevaru; da ojačaju *ex ante* i *ex post* kontrole u okviru upravljanja bespovratnim sredstvima, zahtjeva za naknadu troškova, javne nabave i provjere isporučenih proizvoda; da dosljedno i bez odgode primjenjuju korektivne mjere i financijske povrate uključivanjem stečenih znanja u buduće postupke; te da dostavljaju godišnja, pouzdana izvješća o učinkovitosti mjera za borbu protiv prijevara, potkrijepljena jasnim kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima;

43. napominje da zajednička poduzeća upravljaju iznosom od 38,5 milijardi EUR za razdoblje 2021. – 2027., što je više nego dvostruko više od iznosa kojim se upravljalo u prethodnom razdoblju, te naglašava da takva znatna sredstva zahtijevaju pouzdano praćenje rezultata kako bi se osigurala vrijednost za uloženi novac; poziva zajednička poduzeća da donesu zajednički okvir za mjerenje uspješnosti i učinaka, osiguravajući izvješćivanje o ishodima pri čemu naglasak nije isključivo na usklađenosti s financijskim pravilima; naglašava da učinkovit nadzor uspješnosti mora biti popraćen snažnom transparentnošću aktivnosti zajedničkih poduzeća i mjerama za zaštitu od sukoba

interesa za članove njihovih upravljačkih tijela; u tom pogledu poziva na sustavno objavljivanje izjava o interesima članova upravnih tijela, koje obuhvaćaju financijske, profesionalne ili osobne veze sa subjektima koji koriste financijska sredstva zajedničkih poduzeća; poziva na razdoblje mirovanja za više osoblje prije preuzimanja novih položaja u organizacijama koje primaju potporu i zahtijeva da znanstveni odbori, neovisni stručnjaci i članovi odbora za evaluaciju propisno potpisuju izjave o nepostojanju sukoba interesa;

Pitanja od važnosti u vezi s Europskim zajedničkim poduzećem za ITER i razvoj energije fuzije i Europskim zajedničkim poduzećem za računalstvo visokih performansi

44. ističe da, osim navedenih problema, posebna pitanja u nastavku u vezi s Europskim zajedničkim poduzećem za ITER i razvoj energije fuzije te Europskim zajedničkim poduzećem za računalstvo visokih performansi zaslužuju da im se pruži povećana pozornost;

45. potvrđuje da je ITER projekt dosad nezabilježenih razmjera i ambicija u kojem sudjeluje 35 međunarodnih partnera i u kojem Unija, kao domaćin i najveći donator, ima središnju ulogu u promicanju dugoročne energetske vizije i znanstvenog predvodništva u Europi; naglašava da je u lipnju 2024. Organizacija za ITER podnijela Vijeću ITER-a izmijenjeni plan projekta, u kojem se uvode nove polazne vrijednosti koje zamjenjuju one odobrene 2016. i kojim se kraj faze sastavljanja pomiče s 2025. (prva plazma) na 2035. (početak istraživačkih operacija) te kojim se krajnji završetak projekta prenosi s 2042. na 2059.; napominje da se obveze Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije za ITER u pogledu isporuke stoga povećavaju s 21,6 milijardi EUR na 25,8 milijardi EUR u vrijednostima iz 2024., što podrazumijeva dodatne 4,2 milijarde EUR doprinosa Euratoma i Francuske operativnom proračunu predmetnog Zajedničkog poduzeća; sa zabrinutošću primjećuje da Vijeće ITER-a još nije službeno usvojilo procijenjeno povećanje troškova koje proizlazi iz revidiranih polaznih vrijednosti ITER-a koje je ITER IO predložio u srpnju 2024.; u tom pogledu naglašava da je za održavanje vodeće uloge Unije u istraživanju fuzije potrebna pravodobna i potpuna formalizacija i provedba izmijenjenih polaznih vrijednosti ITER-a;

46. dijeli zabrinutost koju je izrazio Revizorski sud u pogledu predloženih izmijenjenih polaznih vrijednosti ITER-a kojima se znatno povećava izloženost Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije tehničkim, pravnim i financijskim rizicima; napominje da dugoročnu održivost projekta mogu narušiti povećanja troškova, kontinuirana kašnjenja u ključnim prekretnicama i jačanje konkurentnosti fuzijskih inicijativa u trećim zemljama, što zajedno dovodi do nastanka rizika od narušavanja relevantnosti i predvodništva ITER-a; naglašava da i dalje postoje značajne pravne i upravljačke nesigurnosti, posebno mogućnost da članice odbiju odobriti produljenje Sporazuma o ITER-u nakon 2042. ili da francuski dekret o pružanju prostora istekne prije početka rada reaktora, čime bi se riskirala pravna jasnoća i odgovornost; nadalje, sa zabrinutošću primjećuje da bi opseg tehničkih preinaka koje se predviđaju mogao imati dalekosežne posljedice za inovativni kapacitet i ekonomsku održivost projekta; vjeruje da su te zabrinutosti pogoršane rastućim financijskim pritiscima, s obzirom na to da veći doprinosi koji su zatraženi od Unije i Francuske izazivaju sumnje u to može li se takvo financiranje održati u okviru budućih VFO-a ili od strane države domaćina; stoga ističe potrebu za čvrstim financijskim planiranjem, snažnim i dosljednim upravljanjem, strogim nadzorom i jasnim parametrima uspješnosti Zajedničkog poduzeća, pojačanim upravljanjem rizicima i kontinuiranim poboljšanjima odgovornosti i transparentnosti između Zajedničkog poduzeća, Organizacije za ITER i proračunskog tijela Unije; ističe potrebu za daljnjim jačanjem kontrole troškova, financiranja na temelju ključnih etapa i neovisnog nadzora uspješnosti te za rješavanjem pravnih nesigurnosti uz pomoć snažnih obveza u pogledu okvira za razdoblje nakon 2042. i obveza države domaćina; naglašava da se, s obzirom na razmjer, trajanje i povećanje troškova projekta ITER, kontinuirano financiranje sredstvima Unije mora ocijeniti ne samo u odnosu na tehničke ključne etape, već i u odnosu na oportunitetne troškove i klimatsku dodatnost kako bi se osigurala europska dodana vrijednost i strateška autonomija;

47. ističe preporuku Revizorskog suda da bi Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije trebalo poboljšati djelotvornost svojeg sustava upravljanja rizicima, među ostalim poboljšanjem svojeg IT alata za upravljanje rizicima kako bi se dobile potpune informacije o svim relevantnim ključnim rizicima koji proizlaze iz polaznih vrijednosti za 2024.; ističe ukupnu važnost strateškog upravljanja Zajedničkim poduzećem kako bi se osiguralo da ITER ostane znanstveno i gospodarski relevantan tako što će se njegov napredak sustavno uspoređivati u odnosu na globalne konkurente i čuvati inovacijski kapacitet u okviru održivog modela dugoročnog financiranja; u tom pogledu ističe potrebu za restrukturiranjem Zajedničkog poduzeća i preraspodjelom ljudskih resursa kako bi se smanjila nerazmjerna upotreba vanjskih pružatelja usluga i osiguralo bolje planiranje resursa i upravljanje njima u skladu s etičkim okvirom Zajedničkog poduzeća;

48. ističe specifične osjetljivosti vezane uz Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije s obzirom na kontinuirano sudjelovanje Rusije i prima na znanje objašnjenja navedena tijekom saslušanja u Odboru za proračunski nadzor Parlamenta u vezi sa zaštitnim mjerama koje su uvedene radi ublažavanja povezanih pravnih, sigurnosnih i strateških rizika; ponovno poziva na najvišu razinu opreza u suradnji s međunarodnim partnerima, poput Rusije, uz puno poštovanje restriktivnih mjera Unije koje su na snazi;

49. ponavlja svoju zabrinutost zbog kontinuiranog sudjelovanja Rusije u projektu ITER; poziva Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije da osigura strogu i potpunu provedbu sankcija Unije protiv Rusije, uključujući ograničenja nabave komponenti za europsku opskrbu ITER-a; potiče Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije da smanji svu preostalu ovisnost o Rusiji i da izbjegne sve bilateralne kontakte i suradnju s njom koji bi mogli ugroziti strateške interese i vrijednosti Unije; sa zadovoljstvom primjećuje činjenicu da Rusija nije preuzela predsjedanje Vijećem ITER-a posljednje dvije godine, kada je do toga trebalo doći u skladu s načelom rotacije predsjedanja; sa zadovoljstvom primjećuje da pravila o intelektualnom vlasništvu u Sporazumu o ITER-u jamče da projekt ima sve intelektualne resurse potrebne za uspješan razvoj i rad, čime se osigurava potpuna neovisnost od ruskih prava intelektualnog vlasništva; konstatira da je Rusija ispunila sve svoje doprinose u naravi u skladu sa Sporazumom o ITER-u; naglašava da bi aktivnosti zajedničkih poduzeća Unije trebale doprinijeti diversifikaciji lanaca opskrbe kako bi se postigla potpuna tehnološka suverenost;

50. ističe preporuku Revizorskog suda da bi Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije trebalo ojačati svoj sustav upravljanja rizicima, uzimajući pritom u obzir sve horizontalne rizike koji proizlaze iz polaznih vrijednosti za 2024.;

51. ponovno izražava svoju duboku zabrinutost zbog sljedećih nedostataka u upravljanju ljudskim resursima utvrđenih unutar Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj fuzijske energije:

(a) nedavna anketa koja je provedena među osobljem Zajedničkog poduzeća otkrila je postojanje percepcije o aktivnim i raširenim međuljudskim sukobima (77 % ispitanika), psihološkom nasilju (9,9 % ispitanika), seksualnom uznemiravanju (7,3 % ispitanika) i fizičkom nasilju (4,7 % ispitanika); poziva Zajedničko poduzeće da ozbiljno razmotri rezultate ankete i da odmah poduzme konkretne mjere za rješavanje predmetne situacije; naglašava važnost dobrobiti osoblja;

(b) sustavno oslanjanje Zajedničkog poduzeća na vanjske pružatelje usluga, pri čemu je 2024. vanjskih pružatelja usluga bilo 313, a članova statutarnog osoblja 438; pozdravlja mjere koje je donijelo Zajedničko poduzeće, uključujući donošenje politike iz 2024. kojom se uređuje definicija, planiranje i angažiranje vanjskih pružatelja usluga, kao i odluku iz 2025. o centralizaciji njihove koordinacije i upravljanja, koje se trenutačno provode; poziva Zajedničko poduzeće da nastavi izvještavati o napretku u svojim godišnjim izvješćima o radu;

52. ponovno izražava zabrinutost zbog trenutačne situacije u vezi sa zapošljavanjem u Zajedničkom poduzeću za europsko računalstvo visokih performansi, koje je dobilo 39 dodatnih radnih mjesta koja su se trebala popuniti do kraja financijske godine 2023. kako bi se iskoristila znatna sredstva primljena u okviru trenutačnog VFO-a, a od kojih na kraju 2024. godine 14 i dalje nije bilo popunjeno; poziva Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi da što prije poduzme mjere za postizanje svojeg cilja zapošljavanja jer sustavni rad s nedostatnim osobljem može spriječiti provedbu njegovih aktivnosti i postizanje njegovih ciljeva;

53. naglašava važnost osiguranja digitalnog suvereniteta u istraživanjima koja financira Unija; u tom smislu ističe ključnu ulogu Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi, Europskog stručnog centra za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti, Zajedničkog poduzeća za čipove i Zajedničkog poduzeća za pametne mreže i usluge, koji trebaju dati prednost projektima kojima se jača autonomija Unije u područjima poluvodiča, umjetne inteligencije i kibernetičke sigurnosti; poziva Komisiju da osigura da se u okviru projekata koje podržavaju zajednička poduzeća: i. izbjegava pretjerana ovisnost o dobavljačima iz trećih zemalja za ključne tehnologije; ii. učinkovito jača industrijska otpornost i strateška autonomija Unije; te iii. aktivno podržava razvoj domaćih istraživačkih i inovacijskih kapaciteta u strateškim digitalnim sektorima;

54. ponovno izražava zabrinutost zbog toga što je 2024. stopa izvršenja proračuna za bespovratna sredstva programa Obzor 2020. od strane Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi dodatno pala, i to na 27 % u usporedbi s 36 %, koliko je iznosila tijekom 2023.; primjećuje da su tijekom 2024. stope izvršenja za obveze i odobrena sredstva za plaćanja za investicijske aktivnosti programa Digitalna Europa ostale vrlo niske te da su iznosile 22 %, odnosno 19 %, u usporedbi s 89 %, odnosno 18 % tijekom 2023.; prima na znanje objašnjenje koje je dalo Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi, no ipak ga poziva da osigura pravilnu provedbu svih dijelova svojeg operativnog proračuna;

55. napominje da su, prema izvješću Revizorskog suda, doprinosi privatnih članova Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi za program Obzor 2020. i dalje niski; njihovi doprinosi u naravi za operativne aktivnosti dosegli su samo 20,0 milijuna EUR, što je znatno ispod minimalnog iznosa od 420,0 milijuna EUR utvrđenog u Uredbi o osnivanju Zajedničkog poduzeća; podsjeća na potrebu za promjenom financijskih aranžmana Zajedničkog poduzeća, koji ograničavaju sposobnost Zajedničkog poduzeća da osigura učinkovitu suradnju s privatnim sektorom i sprječavaju ga da pravilno kvantificira doprinose privatnog sektora ciljevima Zajedničkog poduzeća;

Napomene o daljnjem postupanju zajedničkih poduzeća u vezi s prethodnim postupkom davanja razrješnice

56. pozdravlja činjenicu da su zajednička poduzeća izradila izvješća o poduzetim mjerama kao odgovor na rezolucije Parlamenta s primjedbama koje su sastavni dio odluka o razrješnici u vezi s izvršenjem proračuna zajedničkih poduzeća za financijsku godinu 2023.; napominje da se u tim izvješćima u zadovoljavajućoj mjeri iznose stajališta zajedničkih poduzeća o pitanjima koja je istaknuo Parlament;

57. pozdravlja činjenicu da izvješće Revizorskog suda uključuje i analizu daljnjeg postupanja zajedničkih poduzeća u odnosu na prethodne primjedbe i preporuke za mjere koje je objavio Revizorski sud; u tom smislu primjećuje da je do kraja 2024. izneseno manje od polovine zapažanja iz prethodnih godina: 18 od 44 zapažanja zaključeno je, dok je 26 ostalo otvoreno; kad je riječ o preporukama Revizorskog suda iz razdoblja 2021. – 2023., većina je barem djelomično provedena; nadalje, od četiri preporuke čiji je ciljni datum u 2024., dvije su u potpunosti provela sva zajednička poduzeća, jednu je jedan dio poduzeća proveo u potpunosti, a drugi dio djelomično, a jedna je preporuka djelomično provedena; od preostalih osam preporuka s kasnijim ciljnim datumima, jedna je u potpunosti provedena, šest djelomično, a jedna još nije provedena, s obzirom na to da ovisi o Komisiji; poziva sva zajednička poduzeća da nastave provoditi preporuke Revizorskog suda i da izvješćuju Revizorski sud i Parlament o napretku;

Poziv na daljnje mjere

58. poziva sva zajednička poduzeća za koja se razmatra davanje razrješnice za financijsku godinu 2024. da sastave pojedinačna izvješća o daljnjim mjerama poduzetima za rješavanje posebnih pitanja navedenih u ovoj Rezoluciji i da ta izvješća o daljnjem postupanju koje je potpisao (izvršni) direktor zajedničkog poduzeća podnesu Parlamentu najkasnije do 30. rujna 2026.;

59. ističe da izvješća o daljnjim mjerama mogu odražavati i opća mišljenja zajedničkih poduzeća o ovoj Rezoluciji i o drugim pitanjima relevantnima za tijelo nadležno za davanje razrješnice; poziva zajednička poduzeća da temeljito pripreme ta izvješća i obuhvate sva pitanja koja je postavio Parlament u vezi s njihovim aktivnostima, i to na suradljiv način dostojan povjerenja.